

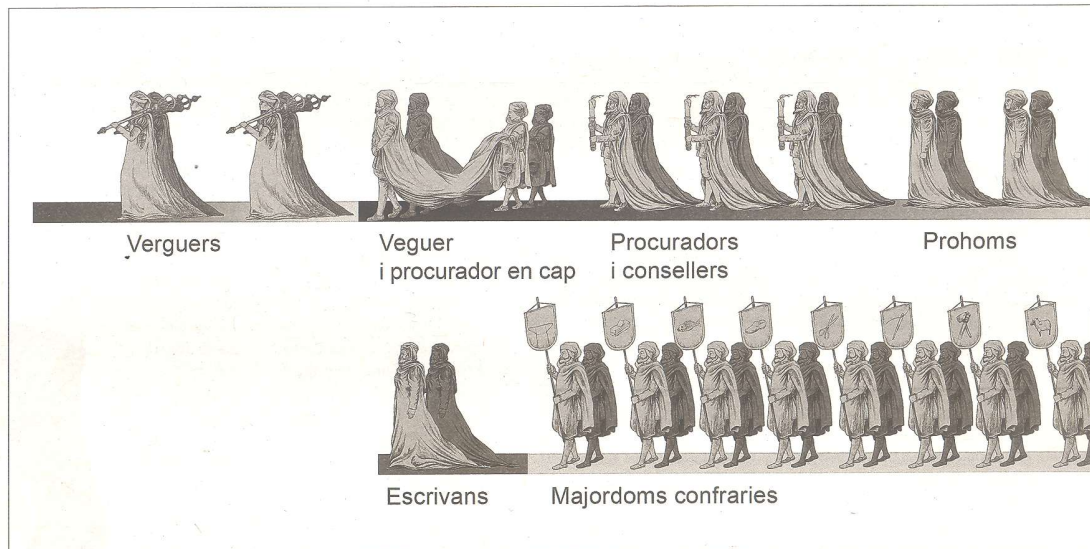
Una exposició recorda el seguici fúnebr

Albert Curto,
 Director de l'Arxiu
 Històric Comarcal del
 Baix Ebre

El passat divendres 13 de juliol es va inaugurar l'exposició *Els funerals d'un rei*, produïda per l'Arxiu Comarcal del Baix Ebre amb la col·laboració de l'organització de la Festa del Renaixement. La mostra, que estarà oberta durant tots els dies de la Festa i fins a final de mes, es deté en un aspecte molt concret però alhora molt significatiu de la societat tortosina del segle XVI: l'espectacularitat de les manifestacions institucionals de dol per la mort d'un monarca.

Amb motiu dels funerals o exequies d'un rei, Tortosa, com d'altres ciutats reials i importants, tenia preparat un cerimonial molt detallat per a mostrar oficialment i públicament el seu pesar. Dins del context de més ostentació pròpia del Renaixement ja es va establir un model molt notable per la mort de l'emperador Carles V el 1558, que es va reproduir parcialment per la mort de la reina Isabel de Valois, el 1568, per la del príncep Carles, també el 1588 i per la reina Anna d'Àustria el 1580, però serà amb la mort del rei Felip II, el 1598, quan es va mostrar la màxima sumptuositat.

Ja feia 21 dies que havia mort el rei quan les autoritats tortosines van rebre la notificació oficial i se'n van assabentar. De fet, ignorants com estaven del seu estat, havien orga-



Reproducció gràfica del seguici fúnebre que l'any 1598 es va fer a Tortosa amb motiu del funeral del rei Felip II. La documentació guardada a l'Arxiu Comarcal ha permès

nitzar fins llavors processons per la recuperació de la seua salut, ja estant ell difunt. En saber-se la nova, es va accionar el protocol, degudament establert.

SOLEMNITAT PELS FUNERALS DE FELIP II Per als funerals de la Santa Catòlica Reial Majestat Felip II (tal com se'l refereix en la documentació), que havia regnat durant 42 anys, les manifestacions d'aflicció es van revestir de total solemnitat. Es

va tenir especial cura amb els vestits, de rigorós dol, i es va prohibir qualsevol expressió d'alegria (ballar, jugar, cantar). Es construï una capella ardent a l'interior de la catedral rodejada de centenars de ciris, torxes i espelmes i les campanes de totes les esglésies, convents i monestirs sonaven simultàniament al toc de difunts en les hores principals prèviament convingudes. L'espectacularitat de l'esdeveniment, totalment reglat i que, afortunadament,

En el seguici fúnebre per la mort de Felip II el 1598 hi van participar les màximes autoritats polítiques i socials de l'època

podem resseguir en la documentació conservada a l'Arxiu, va tindre la major representació en el seguici fúnebre, on van participar les màximes autoritats polítiques i socials de la ciutat. El 16 d'octubre de 1598 van desfilat per encomanar l'ànima a

Déu de Felip II, en parelles i vestits de negre, un total de 81 personatges que simbolitzaven la ciutat i terme de Tortosa.

Encapçalaren la processó, després dels verguers o macers, el veguer i el procurador en cap de la ciu-

I, A MES...

El jurament dels arxivers

Els arxivers eren uns dels oficis més prestigiosos de la Tortosa del s.XVI, ja que eren qui custodiaven l'arxiu, on es guardaven els privilegis, els usos i costums, els sistemes financers, les ordenances i acords, entre d'altres documents. Tortosa conserva el protocol del jurament dels arxivers, un dels més antics coneguts, i que es realitzava acte seguit del jurament dels procuradors i consellers de la ciutat. Des de fa uns anys la Festa del Renaixement recupera esta cerimònia que es realitzava amb tota solemnitat i que té

lloc als Reials Col·legis, seu de l'Arxiu Històric Comarcal del Baix Ebre, el dissabte a les 20 hores. En l'acte els tres arxivers de la ciutat fan el jurament davant de l'armari històric del segle XVI seguint el text original: i un cop fet el jurament obren amb les tres claus les portes de l'armari. Com a símbol de respecte, els consellers, amb el procurador en cap, els saluden respectuosament. El jurament dels arxivers que es conserva a Tortosa és el més antic conegut i és un referent en el codi deontològic dels arxivers catalans.

